

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-493-1-60>

GOVERNMENT SUPPORT FOR STARTUPS IN EU COUNTRIES: THE CASE OF FINLAND

ДЕРЖАВНА ПІДТРИМКА СТАРТАПІВ У КРАЇНАХ ЄС: ПРИКЛАД ФІНЛЯНДІЇ

Myshkovska R. O.

*Postgraduate Student at the Department
of Intellectual Property and Private Law
National Technical University
of Ukraine «Igor Sikorsky Kyiv
Polytechnic Institute»
Kyiv, Ukraine*

Мишковська Р. О.

*аспірант кафедри інтелектуальної
власності та приватного права
Національний технічний університет
України «Київський політехнічний
інститут імені Ігоря Сікорського»
м. Київ, Україна*

Фінляндія вже сім років поспіль є найщасливішою країною у світі, а Гельсінкі є чудовим місцем для життя та створення стартапів.

З населенням лише в один мільйон, Гельсінкі є домівкою для 2226 стартапів та масштабування для 155 венчурних інвесторів. Вартість всіх цих компаній приблизно 24,4 мільярда євро. Також тут відкрито багато можливостей для фінансування. FOV Ventures інвестує в метaprostip, Butterfly Ventures – у стартапи в галузі глибоких технологій та апаратного забезпечення, а державні гранти для стартапів пропонують новим підприємцям близько 740 євро на місяць протягом року для того, щоб підняти свій бізнес з мертвої точки. У 2024 році Фінляндія посіла 11-те місце в Індексі економічної свободи, що робить її однією з найвільніших економік світу.

Уряд Фінляндії активно підтримує стартапи. Культура підприємництва розвинена в студентському середовищі, де студенти виступають як катализатори інновацій. Особливо успішні проекти – Smartly, Supercell, Holvi. Інноваційну екосистему стартапів у країні також посилюють значні венчурні інвестиції, які здійснюють приватні інвестори та венчурні фонди, а також значна кількість акселераторів.

У зв'язку зі збільшенням значення інноваційної активності, з'являється все більше теоретичних досліджень з інновацій, які виконують вчені з України та закордону. Серед дослідників, які вивчали способи стимулювання інновацій у Фінляндії, варто відзначити Л. Федулову, Г. Андрощука, В. Хаустова, Н. Зінька, О. Карп'юка, Г. Тітаренко та інших [1, 2, 3, 4].

Фінляндія є одним зі світових лідерів у створенні ефективних екосистем. Особливості фінської стартап-екосистеми включають:

концентрацію більшості стартапів у столичному регіоні та Гельсінкі, де розташовано понад 80% усіх стартапів; значну роль державного сектору у розвитку екосистеми; активну участь вищих навчальних закладів у формуванні стартап-екосистеми; орієнтацію стартапів на глобальний ринок через малі розміри національної економіки.

У Фінляндії держава інтенсивно підтримує інноваційну діяльність і стартапи через різноманітні установи та програми, які спрямовані на розвиток наукомістких галузей, забезпечення міжсекторального співробітництва і підтримку інноваційних проєктів. Серед ключових організацій, які відіграють цю роль, можна виділити наступні:

- Business Finland, раніше відоме як TEKES – це головна установа для підтримки інновацій та комерціалізації науки. Вона підтримує розвиток промисловості та послуг за допомогою технологій та інновацій, сприяючи оновленню галузей, підвищенню доданої вартості та продуктивності, поліпшенню якості робочого життя, а також стимулюванню експорту та створенню робочих місць. У 2018 році TEKES об'єднався з Finpro, формуючи нову агенцію під назвою Business Finland, яка зосереджує всі послуги, пов'язані зі стимулюванням інновацій, експортом, інвестиціями та туризмом під одним дахом [5].

Програма "Молоді інноваційні компанії", яка адмініструється Business Finland, призначена для прискорення глобального зростання найамбітніших та швидкозростаючих стартапів у Фінляндії. Ця програма підтримує стартапи, що демонструють потенціал для значного міжнародного розширення. Фінансування програми розподіляється у три фази, кожна з яких має свої цілі та вимоги до оцінювання. Головна мета програми – допомогти компаніям розвинути сильну міжнародну бізнес-присутність, покращити їхні глобальні зусилля з продажу та маркетингу, а також зміцнити їхні організаційні структури та процеси для підтримки масштабованого росту.

Щоб мати право на участь у програмі, компанії повинні відповідати кільком критеріям, включаючи наявність масштабованої бізнес-моделі, чіткий план зростання на міжнародних ринках і конкурентну перевагу на ринку. Загальна сума фінансування може досягати до 1,25 мільйона євро, якщо успішно завершити всі фази.

- SITRA – фонд, де фінансування не здійснюється коштом державного бюджету, а формується з прибутків, отриманих від успішних інноваційних проєктів, у які раніше були вкладені інвестиції. Важливими критеріями, якими керується SITRA під час вибору проєктів для фінансування є відповідність політиці та пріоритетам SITRA, значущість досліджень та розробок для інноваційного розвитку Фінляндії, наявність чітко визначених та кількісно оцінених цілей

проекту, а також відповідність якісних показників проекту критеріям SITRA.

- Finnvera – це спеціалізована фінансова компанія, яка належить державі Фінляндії. Finnvera забезпечує послуги, що доповнюють фінський фінансовий ринок, підтримуючи розвиток підприємств, регіонів та експорту фінських компаній. Організація здійснює ці завдання, покращуючи різноманітність та універсальність фінансових інструментів, доступних на ринку [7].

- Tesi (Finnish Industry Investment Ltd) – фінський фонд промислових інвестицій, відіграє ключову роль у фінансуванні інновацій та підтримці стартапів у Фінляндії. Tesi інвестує як у приватні в фонди, так і безпосередньо у фінські стартапи та компанії, які знаходяться на стадії зростання. Місія компанії зосереджена на сприяттні економічному зростанню та інноваціям у країні.

Однією з особливостей Tesi є їхня співпраця з приватними інвесторами для спільних інвестицій у стартапи, що дозволяє збільшувати обсяги капіталу, доступного для молодих компаній.

Уряд Фінляндії, разом із приватним сектором та академічними інститутами, забезпечує підтримку бізнес-інкубаторів, які своєю чергою допомагають стартапам вийти на ринок, мінімізувати ризики та забезпечити стабільний розвиток.

Бізнес-інкубатори у Фінляндії грають важливу роль у підтримці стартапів на ранніх етапах їх розвитку, надаючи не тільки фінансування, а й наставництво, офісні простори та мережеві можливості. Серед видатних інкубаторів можна відзначити Health Incubator Helsinki, який спеціалізується на медичних стартапах і пропонує тривалу підтримку, спрямовану на створення інноваційних рішень у галузі здоров'я. Програма інкубатора триває до трьох років, протягом яких командам надаються індивідуальні консультації, вебінари та робочі простори на території Terkko Health Hub.

NewCo Helsinki, ще один провідний бізнес-інкубатор, займається підтримкою різноманітних стартапів, надаючи не тільки програми акселерації, але й партнерські зустрічі, наставництво та інші послуги, які допомагають стартапам у сприяттні їх розвитку і комерціалізації ідей.

Фінляндія вирізняється своїм активним підходом до підтримки інновацій та розвитку стартап-екосистеми, що є ключовим чинником її успіху як однієї з найшасливіших країн у світі та однієї з найвільніших економік. Центральну роль у цьому процесі відіграють державні ініціативи та програми підтримки, такі як Business Finland та різноманітні бізнес-інкубатори, що надають фінансування, наставництво, технологічну підтримку та інші важливі ресурси для молодих компаній.

Література:

1. Федулова Л. І., Андросук Г. О., Хаустов В. К. Інтелектуальна власність у національній інноваційній системі. Київ : Ін-т економіки і прогнозування НАН України, 2010. 216 с.
2. Зінько Н. Інструменти стимулювання інноваційної діяльності (на прикладі Індії, Ірландії, Сінгапуру, Фінляндії, Японії). *Регіональна економіка*. 2006. № 4.
3. Карп'юк О. Національні моделі стимулювання інноваційного процесу. *Стратегічні пріоритети*. 2013. № 3. С. 47–49.
4. Титаренко Г. Аналіз зарубіжного досвіду державного регулювання інноваційного розвитку та доцільності його використання в Україні. *Проблеми науки*. 2014. № 11–12. С. 44–45.
5. Міністерство економічних справ і зайнятості Фінляндії. Офіційний сайт [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://tem.fi/en>. Назва з екрану. (Дата звернення: 08.05.2024).
6. Sitra. Офіційний сайт [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://www.sitra.fi/en>. Назва з екрану. (Дата звернення: 18.04.2024).
7. Export.gov. Офіційний сайт [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://www.finnvera.fi/eng>. Назва з екрану. (Дата звернення: 18.04.2024).
8. Tesi. About Tesi [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://tesi.fi/en/about-tesi/>. Назва з екрану. (Дата звернення: 17.04.2024).
9. WorkFinland. Startups [Електронний ресурс] / WorkFinland. Режим доступу: <https://workfinland.fi/startups/>. Назва з екрану. (Дата звернення: 17.04.2024).